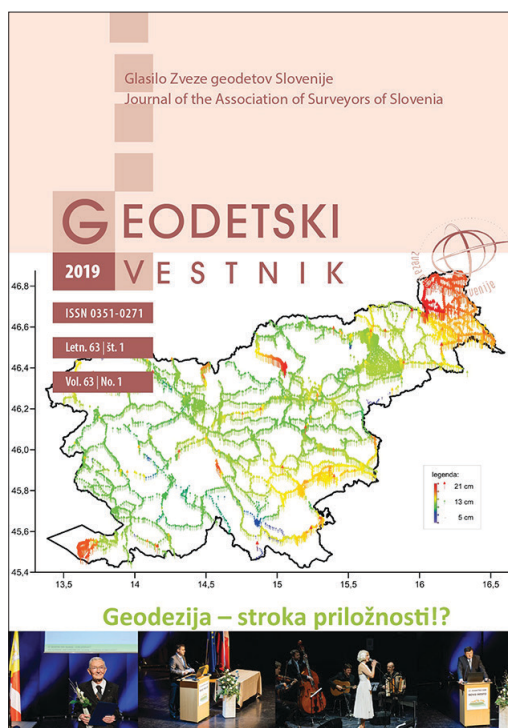
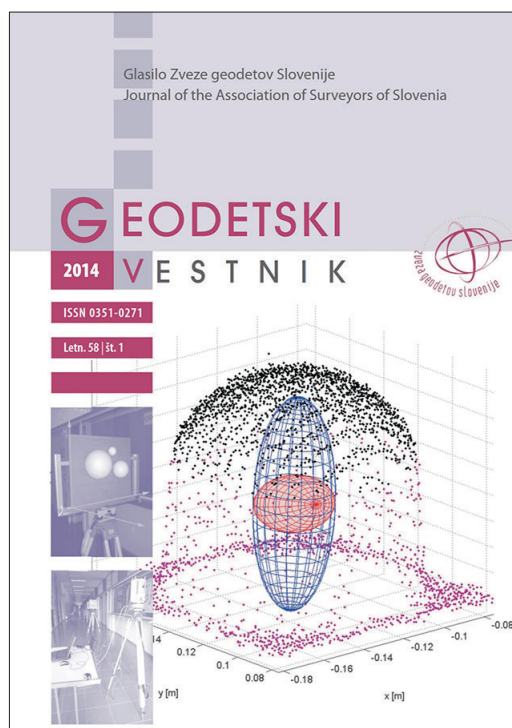

NOVICE IZ NEWS FROM GEODETSKIH DRUŠTEV PROFESSIONAL SOCIETIES

NOVICA ZVEZE GEODETOV SLOVENIJE, MEDNARODNE DEJAVNOSTI

NOVO UREDNIŠTVO GEODETSKEGA VESTNIKA

Sliki 1 in 2: Naslovnica prve številke Geodetskega vestnika letnika 58 (2014), ko je glavna in odgovorna urednica postala dr. Anka Lisec (levo), ter naslovnica prve številke Geodetskega vestnika letnika 63 (2019), ko se je Zveza geodetov Slovenije odločila za barvni tisk (desno).

Od 1. januarja 2022 bosta urejanje Geodetskega vestnika prevzela dr. Dušan Petrovič v vlogi glavnega urednika in doc. dr. Miran Kuhar v vlogi odgovornega urednika, oba s Fakultete za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani. V obdobju od 1. januarja 2014 do 31. decembra 2021 je uredništvo Geodetskega vestnika vodila dr. Anka Lisec, prav tako s Fakultete za gradbeništvo in geodezijo Univerze

v Ljubljani, in sicer v vlogi glavne in odgovorne urednice. Dr. Anka Lisec je skupaj z ekipo področnih urednikov in mednarodnega uredniškega odbora uvedla kar nekaj novosti in s tem dvignila ključno strokovno publikacijo geodetske stroke v Sloveniji na še višjo raven.

Ob koncu uredniška dela se dr. Anki Lisec v imenu Zveze geodetov Slovenije iskreno zahvaljujem za ves trud, čas, energijo in požrtvovalnost. Opravljenega je bilo resnično veliko dela, katerega rezultat je viden in spoštovan od vseh nas geodetov, domače in tuje strokovne javnosti.

Velika zahvala tudi vsem članom mednarodnega uredniškega odbora, področnim urednikom in ostalim sodelavcem, ki sooblikujete Geodetski vestnik. Želim in upam, da boste tudi v prihodnje aktivno sodelovali in s tem pripomogli k še kakovostnejši vsebini in prepoznavnosti našega strokovnega glasila.

Novima glavnemu in odgovornemu uredniku želim obilo pozitivne energije in tvornega sodelovanja pri prihajajočih izzivih.

Za Zvezo geodetov Slovenije zapisal:

mag. Gregor Klemenčič, e-naslov: zveza.geodetov.slovenije@gmail.com

TRADICIONALNI POHOD PO JADRANSKIH OTOKIH – ČIOVO

Izvršni odbor Ljubljanskega geodetskega društva nadaljuje izvedbo zastavljenega programa. Aktualni koronavirus žal ostaja med nami in tako zaradi objektivnih omejitev ostaja tudi stalno prisotna možnost odpovedi ali spremembe zadanih ciljev. Člani izvršnega odbora zato še naprej iščemo najvarnejše poti za druženje.

Ob izpolnjevanju veljavnih PCT-pogojev in z veliko medsebojnega zaupanja o odgovornem ravnanju udeležencev smo uspešno in brez kakšnih neljubih posledic izvedli lani odpadli tradicionalni pohod po otokih Jadrana. Prvi postanek smo naredili v jutranjih urah v mestu Knin, od koder smo zatem krenili na ogled žal bolj suhega izvira reke Krke (slap Krčič). Zatem smo se odpravili na ogled svetovno znane- ga Roškega slapa na tej reki ter se z ladjico podali do pravoslavne samostana Krka, kjer smo obiskali tamkajšnje katakombe, ogleda pa zaključili s kosilom ob samem slapu. Žal nas je vso pot spremljal presenetljivo nizek vodostaj. Po nastanitvi v Trogirju smo se drugi dan podali na pohod po otoku Čiovo in vrh Rudine osvojili z dveh strani (po daljši in krajši različici), obiskali znano plažo Labadusa in sprali prah v prijetno toplem morju ter si zvečer ogledali stari del mesta Trogir.

Na dan povratka smo si na polotoku Rogoznica ogledali znamenito Zmajevo jezero, se po- tem ustavili še na šibeniškem polotoku Solaris in se sprehodili do stare beneške trdnjave sv. Ni- kole, ki brani vhod v pristanišni zaliv, ter ogleda sklenili v Skradinu s kosilom ob reki Krki.

Slika 1: Udeleženci po osvojitvi vrha Rudine.

Program smo, ob izrazih zadovoljstva vseh 45 udeležencev, izvedli v celoti – čestitamo odgovornemu organizatorju Janiju Dottiju.

Slika 2: Še dva utrinka z našega izleta – ob jezercu Zmajevo oko (Rogoznica).

Izvršni odbor je sicer takoj pristopil k organizaciji še ene dejavnosti, ekskurzije na Goli otok in Grgur z nekdanjim zapornikom gospodom Radovanom Hrastom, ki pa je – ob polno zasedenem avtobusu in navkljub trikrat prestavljenemu terminu – za letos žal odpovedana zaradi neustreznih vremenskih razmer.

Vabljeni predvidoma v pomladi naslednje leto!

Za Ljubljansko geodetsko društvo

Fotografije: Miha Muck, Helena Kokalj, Milan Brajnik

Zapisal: Milan Brajnik, e-naslov: milan.brajnik@gis.si

VODENI OGLED PO MESTNEM SREDIŠČU LJUBLJANE

Covid-19 je žal postal vsakodnevno in največkrat prisotno pogovorno »geslo«, ki se mu ne moremo izogniti niti pri društvenih aktivnostih in seveda niti pri zapisih na to temo v Geodetskem vestniku. V želji po obuditvi članskih srečanj ter s tem osebne izmenjave izkušenj in pogledov, kar v stroki že močno pogrešamo, si izvršni odbor Ljubljanskega geodetskega društva vztrajno prizadeva za uresničitev zastavljenega programa. Grožnja za okužbo s koronavirusom žal ostaja med nami, ob vrsti neznank in z nepredvidljivim razvojem ter dinamiko. Prav zaradi objektivnih omejitev pri ustaljenih in članom že »domačih« aktivnostih, stalno prisotne možnosti odpovedi ali spremembe zastavljenih ciljev in tudi zaradi skrajne možnosti ponovnega popolnega zastoja društvenega dela, člani izvršnega odbora iščemo najvarnejše in s tem zanesljivejše poti za druženje.

Misel o skupnem prehodu po ulicah mesta, v katerem je sedež našega društva, se nekaterim še danes zdi smešna. Tudi sam kot aktualni predsednik društva sem slišal, pravzaprav zavestno preslišal, te posmehljive besede in danes lahko z veseljem ugotovim, da je bila odločitev pravilna in aktivnost uspešno izvedena. Zadovoljni udeleženci smo, navkljub občasno škripajočih, slabo delujočih tehničnih pripomočkov za radijski prenos glasovne razlage, v varni medsebojni razdalji izvedeli veliko novega iz zgodovine našega lepega mesta.

Slika 1: Udeleženci na zbornem mestu pred nekdanjimi srednjeveškimi mestnimi vrati oziroma pod obzidjem.

Izkoriščam priložnost in vsem dvomljivcem toplo priporočam tak »spominsko osvežitveni« voden sprehod, morda pa ga kdaj celo skupaj ponovimo po spremenjeni, bolj obdobjno usmerjeni trasi, kdo ve!? Ne verjamem, da vsi vemo, zakaj nas je udeležence vodič pognal v taktu Radetzkyjeve koračnice in zakaj

bi morali biti temu generalu nekdanje monarhije hvaležni vsi Ljubljancani, od kod izvira ime Cekinovega gradu in kje stoji, od kod izvira tradicija zbiranja in tudi glasnega izražanja mnenj na današnjem Prešernovem trgu, ali s katerega okna je zapeljive poglede delila Primčeva Julija. Bojim se celo, da med geodeti najdemo koga, ki ne ve, kje poiskati obeležje simbolne Geodetske točke povezovanja oziroma tako imenovane univerzalne mestne geodetske točke in zakaj smo ga v okviru Zveze geodetov Slovenije slovesno postavili prav mrzlega decembra 2017!?

Že na zbornem mestu smo bili udeleženci opozorjeni na pregovorno skromnost in varčnost meščanov (in tudi naroda), na sprehodu pa potem večkrat spoznali, s čim se premalo postavljamo v primerjavi s pogostimi navedbami »prvovrstnih«¹ zgodovinskih tujih znamenitosti. Ob pogledu na mednarodno priznано arhitekturno zapuščino dobro znanega arhitekta Plečnika smo se seznanili še z mojstrovinami drugih njegovih stanovskih kolegov. Vodič nas je ob zgodovinski opredelitvi opozarjal na podrobnosti, ki jih ob vsakodnevnem hitenju običajno spregledamo. Opozarjal nas je na obseg, umestitev in vpliv nekdanjih objektov oziroma mesta samega, pa seveda je navajal razloge in vrstni red kasnejših ureditev. Danes vsem znana dejstva je predstavil v luči nekdanjega dogajanja oziroma razumevanja in tako še poudaril razloge, veličino in pomembnost tedanjih odločitev kot tudi izstopajočih osebnosti, ki so jih sprejele ali nanje vplivale.

Slika 2: Ob obeležju geodetske točke povezovanja.

V želji, da ne bi z izborom navedb neupravičeno zapostavil katero od teh veličin, se bom omejil zgolj na potešitev radovednosti z odgovori na nekaj v besedilu zastavljenih vprašanj. Maršal Radetzky ni bil le uspešen branitelj avstro-ogrske monarhije pred romansko grožnjo. Častni meščan Ljubljane je postal zaradi ureditve zasebnega parka ob Tivolskem dvoru, ki ga je družbeno odgovorno odprl meščanom za javno uporabo. Park se je raztezal tudi do današnjega Cekinovega gradu (dvora), ki je dobil ime po poslovenjeni izgovorjavi priimka nekdanjih madžarskih lastnikov. Resne proteste na nekdanjem Marijinem trgu pa je sprožila prav postavitve spomenika pesniku Prešernu, po katerem je trg poimenovan danes, predvsem zaradi za tedanje nazore nezaslišano pohujšljive gole muze. Ali je bila ta izdelana z mislijo na »dično gospodično« Primčevo, ni dokazljivo, je pa Primčeva Julija živela v hiši na drugem koncu današnje Stritarjeve ulice nasproti današnje mestne hiše in je na Marijin trg prihajala še po tedaj enojnem (sredinskem) delu današnjega Tromostovja. Člani društva smo na sprehodu obiskali tudi obeležje oziroma univerzalno mestno geodetsko točko, ki je bila na križišču Slovenske in Cankarjeve ceste postavljena 23. decembra 2017 – točno 200 let po tem, ko je avstrijski cesar Franc I. podpisal Zakon o zemljiškem davku, s katerim se je začela sistematična izmera vseh dežel avstrijskega dela nekdanje monarhije. .

Slika 3: Sprehajalci smo bili ves čas pod budnim nadzorom »celinske mornarice«.

Če smo si dominantni grajski kompleks nad mestom med sprehodom ogledovali od daleč, smo potek nekdanjega mestnega obzidja beležili »na terenu«. Od blizu smo preverili trdnost še stoječega nekdanjega stražnega stolpa, ki je bil kasneje vključen v stavbo, zgrajeno na temeljih omenjenega obzidja. Izvedeli smo, kako je bil »recikliran« (večkrat ponovno uporabljen) gradbeni material nekdanjih obrambnih sistemov, pa tudi kasnejših gradenj, katerih dele danes srečujemo in poznamo v novi vlogi, a brez vedenja, da so že služili drugje. Sprehodili smo se po ulici, ki je »varčno« zapolnila prazen prostor na mestu kar dvakrat uporabljenega zaščitnega jarka. Jarek je bil izkopen pred vzhodnim zidom rimske Emone in

kasneje obnovljen na istem mestu pred mestnim obzidjem na zahodni strani srednjeveškega mesta. Ob Gradaščici smo se poklonili nekdanjim pridnim pericam, ki jim je delovno mesto nazadnje projektiral sam mojster Plečnik, ter za zaključek obiskali še najbližje staremu mestnemu jedru odkrito kolišče nekdanjih prebivalcev jezera na območju današnjega Ljubljanskega barja (žal tokrat bobra nismo uzrli, smo pa nutrije, ki so ga uspešno izpodrinile – spomin na ostrozobo ploskorepo žival pa ostaja v Jalnovi knjigi).

Medtem ko smo že utrjeni člani društva brusili pete, si je podmladek izbral udobnejši način spoznavanja ljubljanskih čarov z vodne perspektive. Med osvežitvijo možganskih spominskih zapisov o mestnih znamenitostih so s plovnimi artikli (danes modernim supom sta uspešno konkurirala tradicionalna kanuja) preverili, ali imamo v Ljubljani res največji slovenski otok (društvena osvojitev njegovega vrha nas še čaka!). Za zaključek smo bili udeleženci nagrajeni s prijetnim druženjem, ki je bilo zaradi razmaknjenega omizja ustrezno glasnejše, smo pa si bili edini, da bi takšno srečanje veljalo ponoviti. Dve uri sta zadoščali zgolj za rahlo odstiranje skritih draguljev našega glavnega mesta – nova vprašanja že iščejo odgovore ...

Za Ljubljansko geodetsko društvo

Fotografije: Miha Muck, Gregor Žnidaršič, Milan Brajnik,

Zapisal: Milan Brajnik, e-naslov: milan.brajnik@gis.si

TRADICIONALNI IZLET STAREJŠIH ČLANOV LJUBLJANSKEGA GEODETSKEGA DRUŠTVA 30. SEPTEMBRA

Po dveh letih smo se starejši člani Ljubljanskega geodetskega društva zopet zbrali na tradicionalnem izletu, načrtovano je bilo vandranje po Gorenjski, in sicer obisk Tržiča, Begunj in Radovljice. Kot običajno smo se udeleženci ob 8. uri zjutraj dobili na parkirišču na Dolgem mostu v Ljubljani, kjer nas je čakal avtobus. Na pot smo se odpravili točno, še nekaj članic in članov smo pobrali v Vižmarjah. Celotna skupina je štela 22 članov. Ker so še vedno izjemne razmere zaradi covida-19, smo morali upoštevati vsa priporočila NIJZ in pogoje PCT (preboleli, cepljeni, testirani), v zaprtih prostorih in na avtobusu je bila tudi obvezna uporaba zaščitne maske. Pogumni in željni druženja smo se vseeno odločili za izlet.

Ob prihodu v Tržič nas je pričakala lokalna vodnica. Najprej smo si ogledali staro mestno jedro in slišali veliko zgodb o razvoju mesta. Leta 1492 je cesar Friderik III. povzdignil takratni Tržič iz vasi v trg. Od leta 1985 je mesto zavarovano kot kulturni spomenik. V požaru leta 1811 je bilo uničenih več kot dvesto hiš in delavnic. Takrat so ob obnovi izdali poseben predpis, s katerim so uvedli obvezno namestitev kovinskih vrat in polken, ki so postala prava evropska posebnost. Vse stavbe imajo še naslednje skupne značilnosti: portale, okrašene z rozetami z letnico izdelave in začetnicami hišnega gospodarja ter božjim očesom, v katerem je hišna številka, okenske okvirje iz zelenega perasekega kamna, kovane okenske mreže, firbc okno, sušilne odprtine na strehi za sušenje kože, platna, lanu in nogavic, kovane ograje, obcestne kamne opestrnike ter srednjeveški tloris z delavnico, skladiščem in prehodno vežo v pritličju. Najbolj znamenite stavbe so župnijska cerkev Marijinega oznanjenja, Mallyjeva hiša, muzej v Zgornji kajži, Kurnikova hiša, cerkev sv. Jožefa, grad Neuhaus, Devova hiša, Holzapflova hiša in fužina Germovka.

Nadaljevali smo z ogledom skrbno prenovljene Kurnikove hiše, ki je rojstna hiša tržiškega ljudskega

pesnika Vojteha Kurnika (1826–1886), danes pa gosti etnološki muzej. Stoji na levem bregu Tržiške Bistrice v mestnem jedru Tržiča. V pritličju je v ambientni muzejski postavitvi predstavljena bivalna kultura Tržičanov v drugi polovici 19. stoletja in prvi polovici 20. stoletja. Ena od pritličnih sob je namenjena Vojtehu Kurniku in prikazuje njegovo življenje ter literarno delo, v zgornjem nadstropju pa so tri sobe, namenjene občasnim razstavam (predvsem tistim, ki predstavljajo lokalno dediščino). Stavba, s katero upravlja Tržiški muzej, je bila dom več generacij kolarjev in nazadnje šivilje Marije Kurnik (pranečakinje Vojteha Kurnika). Zgrajena je bila ob koncu 18. stoletja, obnovljena pa po požaru, ki je leta 1811 uničil del Tržiča. Zanimivo je tudi, da ima hiša belo in črno kuhinjo, lepo krušno peč, v kateri se peče tržiška flika. Pripravljajo se iz ploskega krušnega testa, ki je bogato premazano s kislo smetano, posoljeno in posuto s kumino, po želji so mu dodani še ocvirki. Nad štedilnikom visi prtiček z zanimivim in poučnim vezanim besedilom: *Kdor pridno dela in lakomen ni, lahko brez vsega bogastva živi*.

Slika 1: Sprehod po starem mestnem jedru Tržiča.

Naša pot se je nadaljevala v Tržiški muzej. Prostore ima v nekdanji Pollakovi barvarni in usnjarni v starem fužinsko-obrtniškem delu Tržiča ob še ohranjenih vodnih rakah. Ustanovljen je bil leta 1955 za predstavitev razvoja obrti in poznejše industrije v tem mestu. Posebno zanimivi so prikazi čevljarstva in obuvanja, izdelave usnja, slavnih tržiških nogavic, izdelave modro tiskanega blaga in smučarske tradicije. Viri kažejo, da je Tržič zibelka sodobnega smučanja. V muzeju imajo celo mizarско mizo ali ponk za izdelavo lesenih smuč. Za razvoj smučarskega muzeja je po mnenju vodnice najbolj zaslužen prof. Jože Rakovec. Po ogledu smo se odpravili z avtobusom v Dolžanovo sotesko, da nas organizatorji izleta pogostijo z res dobrim krofom, ki smo ga lahko zalili z domačimi pijačami.

Pot smo nadaljevali po panoramski cesti pod Dobračo do Begunj. Tu nas je pričakala lokalna turistična vodnica gospa Tina Hiti. Najprej smo krenili na ogled gradu Kamen, danes le še mogočne razvaline na

tesnem grebenu, ki zapira dolino Drage. V 12. stoletju so ga zgradili grofje Ortenburški, kasneje so bili lastniki Celjski grofje, od leta 1436 dalje pa Lambergi. Grofje so grad opustili v 18. stoletju, ko so se preselili v udobnejši Katzenstein v središču vasi. Najstarejši je kvadraten romanski stolp na severozahodnem delu. Kasneje je bil nasproti njega sezidan gotski bivalni palacij s prostori v štirih etažah. V 16. stoletju je bil med njima zgrajen še osrednji renesančni palacij z notranjim dvoriščem. Južno pobočje pod gradom je bilo namenjeno terasastim vrtovom, na spodnjem delu pa je bil kompleks gospodarskih poslopij z mlinom in žago. Zvedeli smo še, da so nekoč tu gojili postrvi. Grad je ruševina tudi zato, ker so starega podrli, da so iz tega materiala gradili cerkev v Begunjah in druge objekte.

Slika 2: Ob zmaju iz petelinjega jajca, ki naj bi bil po legendi odgovoren za nastanek mesta Tržič, je priljubljeno zbirališče za obiskovalce, tudi naša skupina je tu pričakala avtobus, ki nas je odpeljal novim dogodivščinam naproti.

Slika 3: Obiskovalci izleta zvesto poslušamo vodnico Tino Hiti, ki razlaga zgodovino gradu Kamen.

Po ogledu gradu oziroma njegove ruševine smo se odpeljali v središče Begunj in se ustavili pred domačijo Avsenik. Sledil je ogled muzeja Avsenik. Zbirka v prenovljenem muzeju je doživetja pripoved časa, v katerem sta ustvarjala Vilko in Slavko Avsenik. Postavljena je v treh ravneh. Začetni je posvečen Vilku in Slavku Avseniku, sledi grafični prikaz celotne zgodovine ansambla z zgodbami posameznih članov, posebno mesto pa ima skladba Na Golici. Glasbeni in video posnetki so multimedijski – z zasloni na dotik. Na ogled so postavljene prve Avsenikove plošče, še nikoli objavljene fotografije iz zakulisja snemanj in tudi fotografije družine Avsenik. Pomembno mesto zaseda vseh 31 zlatih, dve platinasti in ena diamantna plošča ter državna odlikovanja in odlikovanja iz tujine. Ogledali smo si tudi glasbene instrumente, ki so bili v lasti članov ansambla: dve harmoniki Slavka Avsenika, dve trobenti Franca Koširja, klarineta Vilka Ovsenika in Albina Rudana ter orglice Lea Ponikvarja. Zanimiv je tudi pogled na dolg seznam avtorskih skladb Vilka in Slavka Avsenika. V zgornjem nadstropju smo se sprehodili skozi spominski sobi, posvečeni družini Avsenik skozi čas, z ohranjenim starim pohištvo. V muzejski dvorani smo si ogledali dokumentarni film o razvoju fenomena glasbe Avsenik.

Po obisku muzeja in kratkem odmoru s kavico v Gostilni in restavraciji Avsenik smo se odpravili v Radovljico. Začeli smo z ogledom grajskega parka, ki stoji pred vstopom v staro mestno jedro Radovljice. Je blizu edinega mestnega hotela v Radovljici, Grajskega dvora, ki je stvaritev znanega arhitekta Vurnika. Posebno zanimivi v parku so gabrov dreved in edinstveno oblikovane kovinske svetilke. Grajski park

je ostanek nekdanjega graščinskega baročnega vrta, ki ga je dala urediti rodbina Thurn-Valsassina v 17. in 18. stoletju. Graščinski vrt je bil prvotno povezan z graščino v starem mestnem jedru. Najprej le z lesenim hodnikom, kasneje pa so zgradili nasip, ki je še vedno uporaben. Meščani in okoličani so vrt imenovali Paradiž (limone, pomaranče). V parku lahko vidimo ostanke nekdanjega zidu, ki ga je obdajal, in spomenik padlim v NOB. V vzhodnem delu parka je lipov nasad z obeliski.

Pot smo nadaljevali do Vurnikove hiše nedaleč stran od starega mestnega jedra. Preprosto kmečko hišo krasi kip Marije z detetom v vogalni niši. Kip je kopija originala, ki ga hrani Narodna galerija v Ljubljani, izdelal pa ga je Janez Vurnik mlajši. Ivan Vurnik je z ženo Heleno Kottler Vurnik po vrnitvi iz Ljubljane leta 1957 živel v tej hiši vse do svoje smrti. Na Ivana in Heleno, ki je umrla že nekaj let po prihodu v Radovljico, spominja okrogel mozaik s Kristusovim monogramom na vhodnem portalu. Življenje in delo arhitekta Vurnika je na kratko predstavil kolega udeleženec izleta. Vrtnikova hiša za zdaj ni odprta za javnost. Sledil je obisk starega mestnega jedra. Pri vstopu vanj nas je pričakal poznosrednjeveški obrambni jarek, ki je bil v zadnjih letih obnovljen. Osrednji mestni trg na obeh straneh obdajajo lepo vzdrževane srednjeveške in renesančne meščanske stavbe. Pomembne so naslednje: rojstna hiša Antona Tomaža Linharta, ogled je mogoč le od zunaj, Vidičeva hiša iz leta 1634, Lectarjeva hiša, v kateri je najstarejša radovljiška gostilna, graščina, cerkev sv. Petra, župnišče z renesančnimi in baročnimi freskami na pročelju, Malijeva hiša, Šivčeva hiša, spomenik Josipini Hočevarjevi, ki ga je leta 1908 izklesal domačin Josip Pavlin, in srednjeveški vodnjak, ki so ga odkrili med arheološkimi izkopavanji ob obnovi mestnega jedra in nanj opozarja oznaka v tleh. Zaradi pomanjkanja časa si nam ni uspelo ogledati graščine, v pritličju katere je glasbena šola, v prvem nadstropju pa čebelarški muzej, ki prikazuje dediščino slovenskega čebelarstva. Tu je tudi muzejska predstavitev življenja in dela Antona Tomaža Linharta. V Malijevi hiši je od 18. stoletja obratovala strojarska delavnica. Hišo krasi na stebre oprt pomol nad vhodnimi vrati. Klop med stebri so v preteklosti uporabljali tudi za sramotilni steber. Pročelje na Šivčevi hiši na zunanji strani krasi freska iz 17. stoletja. V stanovanjskem prostoru je poročna dvorana. Spodnja mestna vrata vodijo proti Savi in naprej v Lipniško dolino. Ogled smo sklenili z ogledom cerkve sv. Petra, razstave slikarskih del, ki prikazujejo razvoj Radovljice skozi čas, in spomenika dr. Cenetu Avguštinu, ki ima velike zaslugе, da je mestno jedro ohranjeno in obnovljeno ter v njem potekajo kulturne in glasbene prireditve.

Ob koncu obiska Radovljice smo se poslovili od naše izredno prijazne in vsevedne vodnice z željo, da bi nas še kdaj vodila po Gorenjskem. Nadaljevali smo vožnjo do lovskega doma v Mostah pri Žirovnici, kjer smo imeli obilno pozno kosilo in se zadržali v prijetnem kramljanju do večera. V Ljubljano smo se vrnili polni lepih vtisov in veseli, da smo se spet srečali s kolegicami in kolegi. Po prihodu na parkirišče Dolgi most smo se prijazno poslovili z željo, da ostanemo zdravi in da se spet srečamo, tako na Krimu kot na tradicionalnem izletu starejših geodetov.

Vsi udeleženci izleta se iskreno zahvaljujemo organizatorjem za odlično izvedbo. Miloš že nekaj let prepušča organizacijo izletov upokojenih članov LGD-ja našemu mlajšemu kolegu Stanetu Drenšku. Tako mu je zaradi nostalgije, ki jo ima na vojna leta, ta izlet predlagal že lani. Letos je zamisel zaživela in doživeli smo nekaj nepozabnega. Drugo leto zopet na svidenje!

Za Ljubljansko geodetsko društvo:

fotografije: Miloš Šuštaršič

zapisala: Milena in Anton Prosen, e-naslov: milenapros@gmail.com in prosenanton@gmail.com

Celjsko
geodetsko
društvo

4. SKUPNI IZLET PRIMORSKEGA IN CELJSKEGA GEODETSKEGA DRUŠTVA, KOČEVSKO IN BELA KRAJINA, SEPTEMBER 2021

Končno! Po dveh letih se le zberemo v naši potujoči knjižnici in po malo zahtevnejši logistiki v Ljubljani pobereмо še zadnje bralce. Kar takoj začnemo s prebiranjem kultne knjige 50 odtenkov..., barva se tokrat spreminja od brezbarvne prek rumene do precej temne.

Prvi cilj izleta (če odštejemo aktivno branje) je ogled Bunkerja Škrilj. Do njega nas iz Kočevske Reke, ki je bila štirideset let zaprta za oči javnosti in kjer je veljal samovoljen režim vladanja, odpeljejo pokritih ust (obvezne maske) in zavezanih oči (da ne vidimo, kam nas peljejo). Bunker je dolgo veljal za eno največjih državnih skrivnosti in je odprl vrata javnosti šele pred nekaj leti, da si lahko obiskovalci ogledajo prostore, ki so dolga leta burili domišljijo. Zgraditi ga je dal tedanji predsednik Tito v dobi grožnje s hladno vojno med Jugoslavijo in Rusijo, in objekt je ohranjen v skoraj enakem stanju kot pred sedemdesetimi leti. Osemdeset metrov pod površjem, petsto metrov hodnikov in šest podzemnih sob z lastnim vodnim zajetjem in dvema generatorjema za proizvodnjo električne energije bi omogočil bivanje ob morebitnem atomskem napadu, v njem pa bi brez zunanje pomoči lahko preživel tudi do sto dni. Namenjen je bil za telekomunikacijo bunkerja Gotenica. Globoko pod zemljo bi vrvelo in dobra dva ducata ljudi bi v treh izmenah skrbela, da bi bilo slovensko politično vodstvo, ki bi prebivalo kakšnih deset kilometrov stran, seznanjeno z vsem, kar bi moralo vedeti. Na srečo ni nikoli služil svojemu namenu.

Sliki 1 in 2: Utrinki s skupnega izleta Primorskega in Celjskega geodetskega društva.

Mešanih občutkov se odpeljemo iz mračne polpreteklosti proti reki Kolpi. Šofer Branko mojstrsko zvozi ozke ovinke do gostišča Madronič v Prelesju. Tu se nam pridruži lokalni vodič Peter, čisto slučajno po stroki – geodet. Tako lahko vsi skupaj preidemo na bolj strokovno literaturo. Postržejo nam odlične postrvi, pripravljene na tradicionalni domači način, nato pa že hitimo na rafting. Zapeljejo nas skoraj do Spodnje Bilpe, posedemo po čolnih in odveslamo po »divjih« vodah te najtoplejše slovenske reke.

Danes sicer temperatura vode ni prav visoka, a nas to ne ovira pri kopanju in izvajanju drugih vragolij.

Kar težko se poslovimo od prelepe kolpske doline in se s precejšnjo zamudo pripeljemo v Metliko. Po nastanitvi v hotel Bela krajina že hitimo do Hiše vin Pečarič, kjer nas sprejmeta Polona in Martin. Polona je bila nedolgo nazaj še učiteljica slovenščine, njena pesniška, romantična duša se lepo dopolnjuje z Martinovim znanjem pridelovanja vrhunskih vin. Kar nekaj jih poskusimo, skupaj s Poloninimi zgodbami, domačimi narezki in pogačo nas kar ponesejo po Beli krajini. Za nameček domača muzikanta že uglašujeta harmoniko in kontrabas. Večer se ob veselih melodijah tako raztegne v noč in že krepko proti jutru.

Nedeljsko jutro večina začne z otroško in mladinsko literaturo, a kaj hitro smo na resnejši prozi na avtobusu. Vožnja do vasice Griblje namreč ni prav dolga. Tu nas čaka traktor z vpreženim vozom. Odpelje nas čez vas in polja do črede belokranjskih in solčavskih pramenk, med katerimi izstopa zvezda »večera«, ovca Silvija. Pod budnim očesom »magistra znanosti ovčjih ved« bomo v naslednjih urah spoznavali Belo krajino in način življenja ovac ter tekmovali v zabavnih igrah. Najprej nas povsem neprimerno napravljene mestne ljudi preoblečejo v kmečko opravo (halje, klobuke, škornje), razdelijo v skupine in tekma se lahko začne. Očitno sama obleka še ne naredi pastirja, saj se nam ovce po kaki uri razbežijo na sosednji pašnik. Nam pa ostanejo le še teoretična vprašanja o njihovem poznavanju in oglašanju. Oboroženi z ogromno novega znanja za konec za vsak slučaj vseeno pokukamo še v domačo knjižnico.

Sliki 3 in 4: Udeleženci potepanja po Beli krajini.

Pa ne za dolgo, urnik je natrpan in čaka nas kosilo. Privoščimo si ga na turistični kmetiji Matkovič v Gornji Lokvici. Gospa nas sprejme v tradicionalni beli belokranjski noši in s pogačo. Tudi ona z zanosom pove nekaj besed o prelepi Beli krajini. Po kosilu si še ne privoščimo počitka, pred nami je najtežja preizkušnja tega vikenda. Šola. Pa ne šola kar tako, temveč šola Bistra buča v Radovici. Pod strogim vodstvom učitelja Jožeta Matekoviča se v idilični hiši preselimo v leto 1957. Na izjemno hudomušen in zabaven način se še dodatno spoznamo z Belo krajino, njeno zgodovino in pomembnimi osebami. Gromkega smeha ni ne konca ne kraja in spričevalo, ki ga prejmemo ob koncu, je opozorilo, da bo treba razred ponavljati! Z največjim veseljem!

Šola je nastala kot ideja Tonija Gašperiča, znamenitega belokranjskega humorista, pisca, kulturnega delavca in človeka, ki je na območju Bele krajine zaslužen za mnogo inovativnih idej.

Po obnavljanju naučene snovi v šolski knjižnici se odpeljemo na ogled geodetske točke 0. reda v Pri-lozje. To je ena od šestih točk državne geodetske mreže, postavljene med letoma 2013 in 2016, ki so

približno enakomerno razporejene po celotnem ozemlju Slovenije. Mreža povezuje in nadgrajuje doslej najvišje redove terestične, nivelmanske in gravimetrične mreže. Točko sestavlja dvometrski steber, ki stoji na temeljni plošči, povezani s trdno podlago in zasuti z zemljo. Na vrhu stebra sta nameščeni dve GNSS-anteni za sprejem satelitskih signalov, v omarici v notranjosti so merilni instrumenti, ob vznožju stebra pa so stabilizirane še štiri točke, vključno z referenčno višinsko točko (reperjem) za nivelmansko izmero in meritve težnega pospeška.

Slika 5: Pred staro šolo v Radovici.

Navdušeni nad vsem osvojenim znanjem se snidemo v domači potujoči knjižnici in pričnemo z vračanjem proti domu. Žal nas večerni mrak prikrajša še za zadnje presenečenje – obisk koruznega labirinta ob poti, a se zato ne poslovimo nič manj navdušeni.

Zahvala vsem udeležencem, vodički Sandri in šoferju Branku za veliko dobre volje, turistični agenciji Ideja turizem iz Sežane za potrpljenje in trud, da smo kljub skromni udeležbi izpeljali ekskurzijo, in lokalni agenciji Bravina, da ste nam Belo krajino naredili nepozabno!

*Za Primorsko geodetsko društvo in Celjsko geodetsko društvo:
fotografije: iz arhiva udeležencev strokovne ekskurzije
zapisala: Mojca Krivec, »uradna dopisnica« s skupnih izletov PGD in CGD*

IN MEMORIAM STANETU CERARJU V SLOVO

1962–2021

Mnogo prezgodaj nas je zapustil naš direktor, sodelavec in kolega Stane Cerar. Da bi opisali, kakšen je bil in kaj je poosebljal, bi potrebovali celo množico presežnikov, ki bi jih težko strnili. Lahko bi se izrazili, da je bil Stane med geodeti pravi gentleman, človek stare šole. Imel je spoštljiv odnos do vseh, starih in mladih, prijaznih in nadutih, do partnerjev in tudi konkurentov. Vedno je poudarjal, da je treba mlade vzpodbujati in motivirati, starejše pa spoštovati in se po njih zgledovati. Odlikovala ga je lastnost, da je s svojo mirnostjo in pragmatičnostjo znal ljudi povezovati in ne razdvajati.

Njegova strokovna pot se je začela s študijem geodezije na Fakulteti za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo v Ljubljani. Po opravljeni diplomski se je zaposlil na Geodetskem zavodu Slovenije, kjer je že od samega začetka kazal velik strokovni potencial. Kot vsak začetnik je bil tudi Stane najprej deležen dela na terenu in opravljanja geodetskih meritev. Kmalu je napredoval na Inštitut Geodetskega zavoda, kjer se je veliko posvečal programiranju in razvoju programov za geodetska računanja. Bil je med pionirji pri digitalizaciji geodetskih podatkov, razvil je programsko opremo za nastavev topografske baze Ljubljane, geodetskim upravam v Sloveniji in na Hrvaškem pa je pomagal pri začetku digitalizacije zemljiškokatastrskih načrtov.

Leta 2007, ko je bil Geodetski zavod Slovenije prodan, je moral Stane in še nekaj njegovih kolegov obrniti nov list v svojem življenju. Ustanovili so Geodetsko družbo, ki jo je sestavljala pisana skupina mlajših in starejših ter nadobudnih in zagnanih geodetov. Najbolj zagnan med njimi je bil ravno Stane, saj je bil alfa in omega vsega, kar je nastajalo na novo. Bil je prisoten v vseh porah podjetja in je večino svojega časa preživel ravno tam, med nami.

Za Staneta služba ni bila zgolj služba, ampak nekaj, pri čemer lahko pokaže svoje znanje, strokovnost, svojo predanost, kreativnost, svojo nesebičnost. Vedno nam je govoril, da že pridobljeno znanje ni dovolj,

temveč da je treba neprestano iskati širino v razmišljanju in znanju, imeti pred seboj napredek in razvoj, zato nam je v podjetju rad omogočil dodatna izobraževanja. Težave zanj niso bile težave, temveč izzivi, da se najdejo primerne rešitve. Vedno mu je bila na prvem mestu strokovnost in kakovost, pa četudi na račun manjšega zaslužka. Zaradi vsega navedenega je bil prav posebej ponosen na plod lastnega znanja in razvoja Geodetske družbe, to je geodetski program GeoPro.

Vsi, ki smo bili deležni Stanetove prisotnosti, smo se od njega lahko veliko naučili. Kadar smo bili negotovi in v dilemi, je bil Stane naš angel varuh, saj nas je znal opogumiti, nas motivirati in pravilno usmeriti. Sedaj pa je prišel čas, da tudi Stane dobi pomoč svojega angela varuha, ki ga bo za vedno spremljal in čuval.

Dragi Stane, hvala ti za vse. Počivaj v miru.

Vsi tvoji sodelavci iz Geodetske družbe